

Any XV

Sant Just Desvern 6 Agost de 1895

1895
1879
Núm. 15

Lo Pom de Flors

DEDICAT

als concurrents al concert que dona la societat de aquet nom

EN LO SALÓ DE CASA CATALÀ

EN CELEBRITAT DE LA FESTA MAJOR

PROGRAMA

CORO: LO POM DE FLORS

DIRECTOR

D. JAIME PLANAS

ORQUESTA

DIRECTOR

D. ROMUALDO ZUBIELQUI

PRIMERA PART

1. ^{er}	Sinfonía de la ópera.	Carmen.	BIZET
2. ^{on}	Pastorel-la corejada.	Lo Pom de Flors.	CLAVÉ
3. ^{er}	Variacions de fiscorn per lo senyor Mercader.		
4. ^{rt}	Barcarola..	Lo Cant del Mariner.	CRISTIÀ
5. ^{nt}	Himne..	Lo Cantor del Poble.	GOUZA

SEGONA PART

1. ^{er}	Gran Cantata.	¡Gloria á España!	CLAVE
2. ^{on}	Concert de clarinet per lo senyor Porrini.		
3. ^{er}	Serenata á veus solas.	Goigs y Planys.	ID.
4. ^{rt}	Fantasia de violí per lo senyor Badia.		
5. ^{nt}	Rigodón bélich.	Los nets dels Almogavers.	ID.

Lo Pom de Flors

¡Setse anys! Edat florida, edad de las ilusíons, en que l' cor s' esplanya, la ment s' extasia y dormiteja l' esperit en somnis de color de rosa.

Tot somriu al setse anys. Lo sol resplandeix ab tota sa puresa, la verdor dels camps se mostra mes hermosa, lo perfum de las flors llenya arreu escencias ans desconegudas, las estrelles brillejan mes radiants, la vida es falaguera, lo mon un paradís; tot es ditxa, tot goig, tot corra á perdrers en un mon de ubriagadoras fantasias.

Tanta hermosura y alegría tanta, vé avuy á donar nova vida á Lo POM DE FLORS. Avuy cumpreix setse anys que aquesta societat se presentá per primera vegada al públic de Sant Just Desvern, ab la modestia propia de qui no pot oferir mes galanuras que aquellas de que l' ha dotada la mare naturalesa.

Era també en dia de Festa Major. Son naixement fou amenisat per las mágicas armonías del inmortal Clavé; los concurrents, nostres compaticis y convehins de aquesta població tan petita en importància com gran en honradès, y apreciables forasters de bon afecte; los padrins... los padrins foren los auccells que ab sas canturias regositan la floresta, las papallonas que xuclan de las flors la mel mes exquisida, la brisa que las petoneixa y l' oreig que las bressa; tots, en fi, van contribuir á dar nom á aquet POM DE FLORS, que ni l' huracá ha conseguit desfullar, ni l' alé dels temps ha conseguit veurer marcidás.

L' infant d' aquell dia, vos lo

presentém avuy ja hermosa doncella que ha entrat en la pubertat. Ab tota sa galanura, ab sas bellas ilusíons, ab la mateixa puresa y ab mes voluntat de setse anys enrrera, vé á saludarvos com cada any en celebritat de la Festa Major, á vosaltres, convehins y forasters, molts dels quals la haveu ajudat ab lo vostre concurs á engrandirse y á ferse digne de vosaltres. Vos saludém ab las mateixas armonías ab que va sé amenisat lo nostre naixement, ab las melòdicas cançons del may oblidat Clavé; cansóns que no moriran mentres hi haja un catalá amant de las costums de aquesta terra; mentres lo calandari ficsi lo dia sis d' Agost pera la celebració de la festa del nostre poble.

Rebeu, donchs, lo nostre humil saludo. Va ab ell l' expressió mes franca de la nostra gratitud, y si la modesta festa que os oferim complau los vostres desitjos, serà la millor joya ab que s' adornará la doncella al celebrar la edad florida, los suspirats setse anys que avuy cumpreix

LO POM DE FLORS.

DE CORNELLÀ Á SANT JUST

Som á l' any norantassís,
y hem entrat al mes d' Agost,
que en la primera setmana,
Sant Just fa festa major.

Del Llobregat la primera,
que encar que ells de Desvern son,
tan si agrada, com si raca,
lo Llobregat los enclou.

Com primera 's solemnisa,
Sant Baldiri, per Sant Boy;

mes com d' altres no 'n segueixen,
Sant Baldiri va tot sol.

Ja vaig dirho un altre dia
y ara 'n tornó á fer recort,
de que al Plá, Sant Just comensa,
lo torn de festas majors.

Apa, donchs; que en la clotada
que *de flors* hi ha un antich *Pom*,
esclatant en sa florida,
avuy dóna al vert sos tons.

Prop del riu, avuy no corro;
lo vinyar me fa mes goig,
l' ayre 'm besa (si es que 'n passa)
y 'l sol ploma, com ell sol.

Sortint de casa, (llogada)
he deixat dona y xicots,
y á la porta ma filleta
crida que li portí bons.

Als pochs passos trobo un roure,
lo mes usanos de tots;
sent fugidas las niuadas,
ja no hi cantan rossiyols.

Caminant á passa llarga,
ja n' oviro la Estació,
travessant la vía 'm trobo,
en mitj del vinyar verdós.

¡Amunt! tot are 's pujada
planejant, res de molt cost;
d' empedrada 'n trobo una,
sent ja á dalt, soch al *Padró*.

Noy, com cantan las cigalas;
que 'l sol pica, be hu sé prou,
de mes á mes l' ayre affluixa,
y mullena 'm sento al front.

¡Cami amunt! só á la *Font Santa*
y que no baixo á son fons;
no vaig pas per farigola
ni vull tractes ab hermots.

¡Alto aquí! que aquesta vía,
cap á Esplugas va de cop;

á ma esquerra ab pas de cabras,
es per hont dech passar jo.

¡Ja so á dalt la carretera!
Llobregat y mar blavós,
se domina ab la mirada;
vaja, adeu, no estich per brochs.

Pel costat de ca 'l *Remendo*,
hi ha un estretet carreró,
que l' engolfo, per tenirlo,
conegut ja d'altres cops.

Camp de garrofers, travesso,
brotat fins als branquillons;
camí que 'l passo en ple dia,
y otras voltas del tot fosch.

Ara, no pujo, ni baixo;
bon xich pla es tot aquet tros,
las montayas crech s' acostan,
al menys jo las veig apropi.

Al fi engolfo una baixada,
que la passo poch á poch;
com carreter que estreny golfà,
soch al mitj, ¡donchs ja ni ha proul!

Com si estés cansat, m' assento;
lo que veig, demostra tot,
encar que forasteregi,
que 's avuy festa de goig.

Que 'l concert del tot be vagi;
ánsia amichs del *Pom de Flors*;
¡sens descuydar la cassola;
que 's hont faig festa major!

J. CASAS PALLEROL.

À MA EX-XICOTA

Jo t' estimo mon amor
encar que 't sápiga greu,
y te juro, com hi há Deu
que las glatir lo meu cor,

Més quan jo n' estich tot sol
penso ab las horas ditxosas

que passavan tan goijosas
per la Rambla (1) dant un vol.

Ab tu pensaba casarme,
y ara estich ben decidit
á deixarte tot seguit
y solter sempre quedarme,

Per més que 't vagi oblidant
la culpa no la tens tú,
puig no trobarás ningú
que puga estimarte tant.

La culpa la té la mare,
puig que mentres ella aleni,
mostrará que te mal geni
sens deixar de ser molt rara.

No se perque, no 'm pot veure,
pagantme sempre ab reganys,
y ab crits y mals avaranys
del seu devant me sol treure.

Pro si may un favor meu
necessitas algun dia,
no estigas per xo, m' aymia,
per tu res me sabrá greu.

Pro per ella, per ta mare.
res, tinch massa senyalada
aquella gran bofetada
que me feu roja la cara.

Tinch, noya, massa present
las sévas malas miradas,
los pessichs y las unglasses
que 'm donaren tan torment.

Aixís es que jo hi pensat,
un cop qu' ella 'l plan malogra,
qu' avants que me siga sogra...
ab una altra ser casat.

ANTÓN MENSA.

JUAN BORDAS Y ESTELLA

¡Sembla increible, pero cada any
lo Parca ab sa cruel dalla s' em-
porta una fior del nostre Pom!

A las 41 de la nit del dia 5 de Mars,
morí en brassos de sa bona mare
y benvulguts germáns, nostre may
prou plorat consoci Juan Bordas
y Estella.

(1) De Tarragona.

En la edat de las ilusions, puig
cantava solsament uns 17 any, dei-
xà aquet món omplint de pena lo
cor de sa familia y de dol nostre
gentil pendó.

Los pobres y desvalguts pares
que tan s' habian desvellat per sa
instrucció, ab son carácter y bon
comportament, habian trovat una
esperanza pera sa vellesa; l' anada
que feu á Fransa, á fi d' ampliar
sos coneixements en l' art de jar-
dineria, els hi feya concibir la con-
fiansa de que seguiria ab ventatja
las petjades de son desconsolat
pare; pero totas aquestas esperan-
sas, cualitats y confiansas las vin-
gué á tirar per terra la malestruga
sort, prenenli la vida que á no
duptar hauria sigut dedicada al ca-
riyo de sos pares y germáns, al
avéns del seu ofici y á la protecció
dels seus amichs.

Per tot aixó, Lo POM DE FLORS, al
arrencarne una, per depositarla en
sa tomba, desitja que vegi en ella
l' expressió del carinyo de tots sos
companys, y al mateix temps que
plé de dol dona lo mes sentit pè-
sam á sa familia, prega que serve-
ca de lenitiu á sa immensa pena
aquej petit recort que dedica á en
Joan Bordas y Estella

LO POM DE FLORS

MEDITANT...

Tens noyeta una boqueta
qu' es talment un pinyonet,
y un nas jay! tan bufonet
qu' embelleix molt ta caretta.

Tens també una miradeta
que á mon cap fa tornar boig,
y un cabell finet y roig
que á los joves fa patí,
pro 'n cambi tens un cosí
que á mi no 'm fa gens de goig.

MET GUIXAYRE.

**A LA MEMORIA
DE NOSTRE MALHAURAT AMICH
JUST PUIG Y POLL**

que morí lo dia 17 de Juliol de 1895
en S. Vicens de Torelló víctima de son deber

Ve l' home á questa vida—y de la llum primera
al rebre l' raig puríssim,—entorn gira los ulls.
Dibuixan los seus llavis—somrisa falaguera;
li apart, en sa ignorància,—la vida placentera
sense pessars ni angoixas,—sense condols ni esculls.

En lo bressol gronxantlo,—sa mare son front besa;
cansons lo dormitan,—cansons de amor matern,
y al despertar ovira,—lo nin, en sa infantesa,
lo goig de aquella mare,—emblema de tendresa,
que al cel resonant li prega—pél fill un goig etern.

Lo nin passa á ser home;—seguint del mon la vía,
transcorra ab desitj noble—lo temps de juventut,
y jorns de benhauransa,—de goig y d' alegría
en son desitj alcansa—y més si en son cor nía
una honradés sens taca,—la sacrosant virtut.

Y ja quan en sas forsas—fia sa subsistencia
y ab valentía noble—s' entrega al sant trevall,
es dolsa, es agradable,—es grata sa existencia;
los jorns felissos passa—y posa en evidencia
que l' home que trevalla—es d' honradés mirall.

Recorda que té l' home—debers que ningú oblidà,
té pares que socorrer—y sou auxili 'ls don'
y per fer més ditxosa—sa estancia en eixa vida,
contrau indisoluble—un llas d' amor sens mida;
ab altre ser s' ajunta—cumplint la ley del mon.

Ab dols afay recorda,—y recordantho gosa,
aqueell bés que sa mare—li dava en lo bressol
y ab justa recompensa—besa á sa cara esposa;
petons que trasmet ella,—amable y cariyoza,
á los seus fillets tendres—que son lo seu consol.

REFRANS NOUS

Si vols ser home de be.
sigas corista primé.

Val molt mes saber cansons
que en lo joch tenir rahons.

Qui als coros mira ab despreci,
deixaix estar, que 's un neci.

Pósat afónich cantant;
may bebent ni disputant.

Si vols ser jove com cal,
ves á cada festival.

Qui al ensaig passa l' estona
no pega may á la dona.

Val mes cantar malament
que atiparse d' ayguardent.

Las nostras revolucions
sempre acaban ab cansons.

Serás bon pare y marit,
si vas á ensaig cada nit.

En lo trevall, atenció,
y en el ensaig, afició.

Com mes afició als coros,
molta menos n' hi ha pels toros.

Mira be sempre ab qui vas
y no desafinarás.

Lo concert es lo millor
de tota festa major.

Pels coros de tots istils
no s' han posat los civils.

Tingas per norma 'l fe bé
y por idol á Clavé.

E. B.

Més, jay! que quan la ditxa—se creu del tot lograda
quan tot li vé á somriurer—previndrer placenter,
de sopte ab fera dalla—la Parca despiadada,
com tany que de cop trencala fréstega ventada,
li vé á robar la ditxa,—li vé á robar lo ser.

Just Puig! lo mon deixares, pero quedá quí 't plora;
Entre amichs y familia—deixares greu condol!
Tos fills, ta cara esposa,—tothom, tothom t' anyora!
Si ta existencia cara—robá la mort traidora
será per tots trist dia—lo disset de Juliol.

Molt lluny de nostre poble,—allá en terra estranyas,
ahont per ta familia—guanyabas ab conhort
lo pá, que ab goig cercabas—dessota las montayas,
escarbotant la terra—de dins de sas entrayas,
sense lo nostre auxili—vares trobar la mort!

Desde aquell jorn fatidich—de trista recordansa,
Lo POM DE FLORS ne plora—ta pérdua ab dol etern,
ta veu falta en lo coro—sentintne greu frisansa
per ta fatal partida,—per qui sent anyoransa
lo poble ahont vas naixer,—lo bell Sant Just Desvern.

Just Puig! En pau descansa!—Serveixi ta memoria
de guia pels bons pares,—de l' honradés mirall,
Modesta com violeta—será la téva historial!
Descansa en paul! Descansa—gosant de santa gloria.
Recort al amich noble;—al mártir del trevall!

EUSSEBI BENAGES COTS.

CREU V CARA

I

—¿Per qué trevalleu tan, mare?
—¡Ay!; filla meva...
—Ya ploreu?
—No, si no ploro.
—Be veig que teniu los ulls mollats!
—Es que 'l llum...

—Si, el llum; de vegadas, en sent de dia, també vos he trobat plorant.
—Es que tu pensas, filla meva...
—Sempre m' enganyeu.
—¿Que yo t' enganyo?
—Sí, porque mes de dos vegadas m' habeu dit que cuant 'l pare arribará no vindrà enfadat, y casi sempre hi ve y 'm vol pegar.
—¡Pobre filla del meu cor!
—¿Cóm es que sempre crida y vos renya, y vos li diheu que se 'n vaji al llit?

LO PROGRAMA

CANTARS

Es lo concert la gran nota
de nostras festas majors,
pero en cap tant se disfruta
com en lo del *Pom de Flors*.

— ¡Qué 's hermosa la mar blava
quan d' estrellas s' ompla 'l cel
y quan al compás de l' ona
s' ou *lo cant del mariner*!

— Progrés y virtut vá dirnos
ab amor als catalans;
per 'xó lo *Cantor del poble*
lográ l' inmortalitat.

— Del travall som la vanguardia,
de la llibertad espill
y per donar *gloria á Espanya*
som de la patria bons fills.

— Tos petóns me donan vida;
me matan tos dosenganys;
avuy infern, demá gloria...
y sempre entre *goigs y planys*.

— Si algun jorn ab fera sanya
nos insulta l' estranger,
com *los nets dels almogávers*
nóstre honor defensarém.

UN CORISTA.

—Es perque ve cansat y necessita descans.

—¡Si á la set plega y devegadas torna á casa á las deu!

—Es... que... ha d' anar... á ... veure... l' amo.

—Si, al amo. L' altre dia que 'm vareu fer anar á buscá fil, 'l vaig veure á la táberna del cantó.

—Hi debia anar... á buscar... mistos.

—¿Mistos? ¡Si tenia un got á la mál!

—¡Ca... debia sé d' aigua!

—Ay Mare de Deu del Carme, quin modo de trucá fa 'l pare! Cuiteu, poseuse al llit y tanqueu la porta del meu cuarto, que del modo que deu venir, 'm sembla que avuy 'm tocaría 'l rebrel

H

—Caramba, mare, quina camisa tan maca que feu!

—Es pel teu pare.

—Ja m' ho penso. Jo ja voldria ser gran, y que la senyora mestra m' ensenyés de cosí.

—¿Per qué?

—Per poder fernhi una y que l' estrenés lo dia que hagués de anar á dar un concert.

—Dochs procura apendrer forsa.

—Calleu... ¿no sentiu?... Es lo pare que ve del ensaig y puja cantant «*Lo descàns cerquém gojósos, en la pau de nostres llars.*»

—Ves á obrir avans no truqui.

—Avuy li faré dotse petóns.

—¡Filla estimada!

—¡Pare, un altra petó!

—¡Te, fesne tans con vulgas! ¿Y la teva mare?

—Allí que vos espera.

—¿Trevallant sempre?

—¿Per qui pot trevallar millor que per vos que 'ns estimeu tant? ¿Quina habeu cantat avuy?

—*La Gratitud.*

—Ara que ja 's aquí 'l teu pare, tanca-rém y á dormir.

—Sí, pero avans me n' ha de cantar

una d' aquellas que son ab música, y com que no tenim orquesta, jo li faré l' accompanyament, petonejantvos.

Al poch temps lo pare s' posá á sa filla assentada á sa falda, y comensa á cantar *La Gratitud* acompañat per los petóns del fruit del seu amor y las llàgrimas de ternura de sa esposa, que plora de goig al veure aquell quadro tan hermos.

—¡Benhajas Cantor del poble, que portas la pau y tranquilitat á tantas familias!

DOMINGO PONS Y MUNNÉ.

TOT BALLANT

Durant la festa majó
que tingué lloch l' any passat
jo vaig anar molt mudat
á ballar dintre 'l saló.

De ballar tenia ganas,
desitj que té lo jovent,
ab noyas de bon regent
massurcas ó americanas.

Un cop ja dins del saló
n' escampo jo la mirada;
veig una nena assentada
qu' esperaba balladó.

M' acostó tot satisfet,
li dich si te compromis,
y alsantsé lla d' improvis
al moment feyan brasset.

—Que n'era, companys, d' hermosa!
uns ullots blaus com lo cel,
y uns llavis rosats de mel
feyan sa cara preciosa.

Un mirar molt expressiu,
cabells rossos com fil d' or,
y un cosset encantador
feyan son tipo festiu.

Mentre l' orquesta tocava
los dos anavam ballant,
descansant d' entant en tant
á l' orella li parlava,

—Paraulas dolsas li deya
plenas d' amor y ternura,
y contemplant s' hermosura

de goig lo meu cor somreya.
Que per ella sols viuria
en un mon plé d' ilusions,
y en mon cor novas passions
naixerian cada dia.

Que jo seria felis
obtenintne la ma d' ella,
siguent la nena més bella
que trovaba al paradis.

Y com qui d' amor s' engresca
més li anava recalcant,
y ella m' anava mirant
prenentsho tot á la fresca,

En vista de sa franquesa
la vaig creure emocionada,
ó que d' amor, tal vegada,
havia quedat sorpresa.

Per fi 'l ball se va acabar
entre aplausos y burgit,
y plé de goig infinit
á seure la vaig portar.

A una dona coneguda
li explico tot lo passat,
deixantme desenganyat
al dirm qu' era sorda y muda.

M. GARDÓ FERRER

Consells pera la Festa Major.

Pera celebrar aquesta
diada tant senyalada,
tindreu la casa arreglada
la vigilia de la festa.

Cada cosa en lo seu lloch;
totas las eynas ben lluhentas,
cassolas sempre calentes
y mols garbons prop del foch.

En la taula, per si hi ha set,
que no hi falti lo porró
que, fins en festa majó,
es bonich veure á galet.

Convé dur la panxa plena
sens tenir molts forasters
que sempre son los primers
en treure 'l ventre de pena.

Pero lo mes convenient
per cuan tot s' hagi acabat,

es un pot ben preparat
de magnesia efervescent.

ENRICH ESPINET.

CUENTOS

Un noy molt través, va penderer mitja
pesseta en plata de casa seva.

Posat en lo joch ab altres noys, la va
cambiar pera comprar balas y cuan sols li
quedavan vint céntims, se 'n vá entornar
á casa seva tot cap-ficat.

Al notar los seus pares la falta de la
mitja pesseta, lo cridaren á comptes ame-
nassantlo y 'l xicot pera sortir del pas, vá
dir que tenintla á la boca se l' havia en-
viada.

Allavars foren los apuros de la familia.
Vingan purgas y fer estar al noy en posi-
ció de poder esperimentar lo que despedia.

Feya ja horas que estava així, fins que
cansat y volguent dessimular la mentida,
deixa caurer los céntims que li quedavan
y cridant á son pare li vá dir:

—No us espanteu; per ara ja he fet
vint céntims y 'm sembla que aviat faré
tota la mitja pesseta.

Un inglés que feya poch había arribat
á Barcelona, compraba un caball á un
gitano en lo portal de Sant Antoni

—Camina molt? Vá preguntar l' inglés.

—Si camina? va dir lo gitano, Figuris
que vá d' aquí á Sant Just ab tres horas.

—Y que hi ha molt d' aquí á Sant Just?

—Si hi ha, diu? Passant per Mataró
mes de deu horas.

Ensajaba l' orquesta del Liceo, y el
director, que tenía de cap d' ull al senyor
Lirón, violinista, no 's cansaba de cridar
en un motiu delicat:

—Mes piano, Sr. Lirón, mes piano,

Fins que el senyor Lirón, enfadat per tanta
advertencia inmotivada, va exclamar tirant
per terra 'l violí:

—¡Que tant dimontri de mes piano, si
ja fa mitx' hora que no toco!

Tip. Buen.º Riera—Tarrós, 6